

Ilinniartitsissutissaq sanaajuvoq Meeqqat Ikiortigimit
aammalu PiSiu suleqatingalugu

CHAT PAARALUGU

Klassit 1.-3.

inno

Ilinniartitsisoq	3
Suliassaq 1: Brainstorm - isummersoqatigiinneq	4
Suliassaq 2: Isumaqataaneq isumaqataannginneq?	5
Suliassaq 3: Attaveqaatiga/mobilera	6
Suliassaq 4: Atuaqatigiit eqqoriagassaat	9
Suliassaq 5: YouTube	11
Suliassaq 6: Isissutissaq eqqoriaruminaatsoq	12
Suliassaq 7: Allaffigisartagaq (Brevkasse)	13
Suliassaq 8: Internet-ikkut ilikkagaqarsinnaaneq	15
Suliassaq 9: Imminut tatigineq (Confident Me)	16
Suliassaq 10: Atuaqatigiinni najoqqutagut	18
Attavissat	20

Ilinniartitsisoq

Attaveqaatit, mobilit, nittartakkat, apps'it, spil'illu nuannersunik, ilikkarnartunik pissanganartorpassuarnillu periarfissiisarput. Nittar-takkakut pitsaasumik ileqqoqarnissaq siusissukkut ilikkaraanni nikassaasernerit, kangunarsaernerit nuanninngitsunillu misigisaqartitsinerit pinngitsoortinneqarsinnaapput.

Atuartitsissutissatut suliaq eqaatsumik atorneqarsinnaavoq. Suli-assallu Inuttut Ineriartornermut, kalaallisut, danskisullu atuarnermi atorneqarsinnaalluarput.

Suliassat mobili internet'ilu atugaralugit inuunermut tunngasuupput, internet'ip silarsuaanni pisinnaasut atuartunut suliaasiissutigineqarsinnaasut assersuuteqarfigineqarput.

Atuaqatigiit suliaasaq ataaseq suliarisinnaavaat arlallilluunniit tulleriiginnarlugit suliarisinnaallugit.

Suliassat atuaqatigiinni siullermeertumik suliarilersinnagit atua-qatigiinni ataatsimoorluni isummanik anitseqatigeeqqaarnissaq iluaqutaassaqaq (suliassaq 1 aamma 2 ataqatigiisillugilluunniit). Tassani atuartut namminneq assersuuteqartassapput.

Suliassat taakkua suliarineranni assersuutit pitsaasut misigisallu nuannersut atuaqatigiilluni eqqartorneqarsinnaapput, suliaassallu sinnerinut najoqqutassatullusooq atorneqarsinnaallutik.

Suliassaq 1

Isummersoqatigiinneq (Brainstorm)

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq

Siunertaq

Oqaloqatigiinnerup isumannaatsup atuartitsissutiginerata aallartinnerani ilinniartitsisoq oqarasuaatip angallattakkap internetillu atorneranik aamma inuusuttut qarasaasiamik atuinnermini qanoq inississimaffeqartarnerinik soqutiginnilluni paasinnillunilu takutitsisinnaassappat pitsaanerpaassaaq. Klassimi ataatsimoorluni sunilluunniit eqqaasaqartarluni oqaasertalersuinnermi ilinniartitsisup apeqqutit ataani allassimasut aallarniutigisinnaavai.

Atuartut imaaliillaannaq eqqaasinnaasaminik oqaasertalersuitikkitt pisariaqartikkussiullu apeqqutit imaluunniit sungiusarnerup tullianut ingerlaqqittarlutit. Atuartut namminneq amerlanertigut ima oqaasertalersuillutik aallartittarput: "... misilinkuuara" aamma "ataasiarlunga ...", taama oqartarnerit klassimi eqqartussallugit assersuutissaqqittuupput, taamaalilluni atuartut internetimi pisinnaasut assigiinngitsut eqqarsaatersorfigisinnaavaat.

Atuartut namminneq assersuusiorlutik oqaasertalersuigaangata tapersersortakkit. Internetimi nuanniitsumik misigisatit pillugit angajoqqaaminnut oqaluttuaramik qanoq angajoqqaatik qisuariarsimanersut oqaluttualissappata iliuuserisimasaat akuerisigit. Atuartoq pisumik aaqqiivigineqarsimanngitsumik oqaluttuarpat taanna eqqartorsiuk atuartorlu ikiorlugu.

Apeqqutit – internetip pitsaasortai pitsaanngiissutaalu pillugit isummersoqatigiinnermi:

Internet ilinnut qanoq isumaqartigaa?

- Inersimasut meeqqallu internetimik naapittarfittut atuinerat assigiinngissuseqarpa?
- Spil, apps-illu sorliit torranneruppat? Sortai nuannaraagit?
- Nittartakkami allattarnerput, inullu isigalugu oqaaseqartarnerput assigiinngissuse-qarpat? Suna assigiinngissutigaa? Assigiinngissut pitsaasuva ajorpaluunniit?
- Internet-imi misigisatit pitsaasut suuppat, assersuutigalugu kammaqarneq, spil allaluunniit?

Suliassaq 2

Isumaqataaneq isumaqataanginnerluunniit?

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq
- Inuiaqatigiilerineq

Siunertaq

Mobilikkut/internetikkut atuartut takusaat, tusaasaat misigisaallu pillugit oqaloqatiginerusarutsigit, oqaloqatigiinneq pitsaanerulertarpoq paasisaqarnerlu annertunerulertarluni. Meeqqat peqqinnartumik internetimik atuilersinnissaannut ikiorlugillu ikorfartorsinnaavagut, soqutiginnittuunitsigit, unalu suliassaq aqutigalugu meeqqat mobilimut/internetimut pisorpassuarnut qanoq isumaqarnerlutik misigussuseqarnerlutillu eqqarsaatigisinnaavaat.

Qanoq?

Ilinniartitsisup nipittartoq/pappiliarlu atorlugit natermi takisuumik titarniliussaaq. Illuatungaaniissapput Isumaqataasut. Illuatungaaniissallutik Isumaqataangitsut. Atuartut nikorfassapput. Oqarfigissavatit oqaatigineqartumut isumaqataagunik Isumaqataasut nikorfaffissaannukassasut; isumaqataangikkunik Isumaqataangitsunukassapput. Qeqqa isumaqarfiunngilaq, qanorlu isumaqataatiginerlutik isumaqataangitsiginerlutilluunniit malillugu titarneq qeqqaniittoq qanillugu ungasilluguluunniit inissittassapput ungasinnerit nalorninaatsumik isummersimassapput. Apeqqutit ilaat eqqartullattaassavasi.

Apeqqutit ilinniartitsisumit atugassat: Isumaqataavit Isumaqataangilit?

- Qalipaasut qorsuk nuannarinerpaavara (apeqqut misiliutaasoq)
- Torraqaaq spil'it TV'lu qassinik ukiulinnut killiliisarneri, ilisimalertarakku suut uannut tulluuttuunersut
- Spil'ini ukiunik killeqartitsineq takunikuunngilara.
- Film/TV, spil'iniluunniit annilaanganartitannik takunikuunngilanga
- Ersinalaartut takussallugit nuannarisaraara
- Film/TV imaluunniit spil'ini takusakka ilaanni kamannaralugillu aliasuutigilertarpakka
- Kammalaatikka ilagalugit spil'lerneq nuannaraara
- Mobilinnut/attaveqaatikkut spil'leraangama inersimasut/anaana ataataluunniit eqqanniikkaangata nuannerisarpa
- Mobilikkut internetimilu pisut pillugit anaanap ataatalu oqaloqatigisaqaannga
- Paasingisannik atuaraangami takugaangamaluunniit ikioqqusarpunga
- Angajoqqaakka peqataangitsut mobilerlutalu attaveqaatilerisarpunga
- Mobilikkut/attaveqaatikkut ersinartunik iluaallortartunillu takunikuuvunga

Suliassaq 3

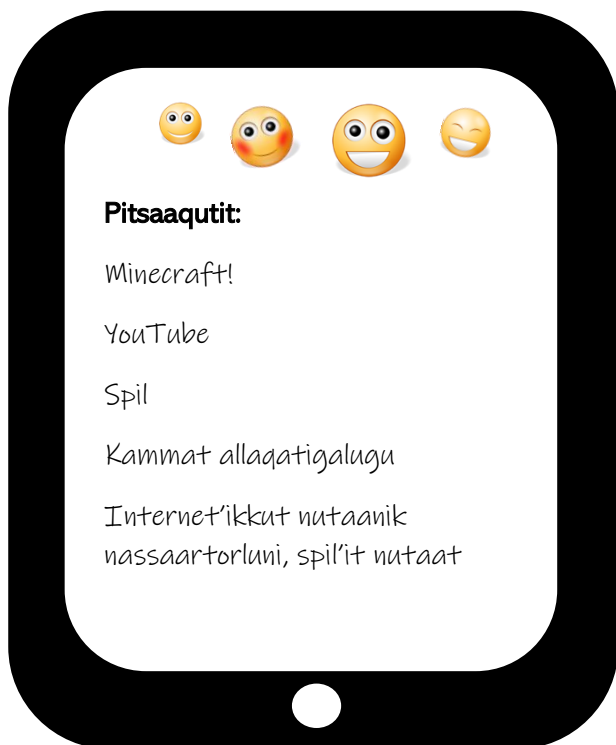
Mobilera internetimullu attaveqaatiga

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq

Siunertaq

Internetimut attaveqaatinni suut pitsaasut pitsaarpiangitsullu nassaassaappat? Tamanna atuartut suliaralugu isummerfigissavaat. Mabilitigut internetikkullu attaveqaatit pitsaasortaasa ajortortaasalu suuneri atuartut eqqarsaatigisassallugit sungiusartussaavaat, nipituumik isummernissaq sungiusarneqarsinnaavoq (OBS: akissut aamma titartarneqarsinnaavoq, allassinnaangikkaanni). Ilinniartitsisup angalaarluni atuartut ikiortassavai assersuuteqartarlunilu. Quppernemi tullerni marlunni "tabletsip/mobilip" assingi titartarneqarsimapput.

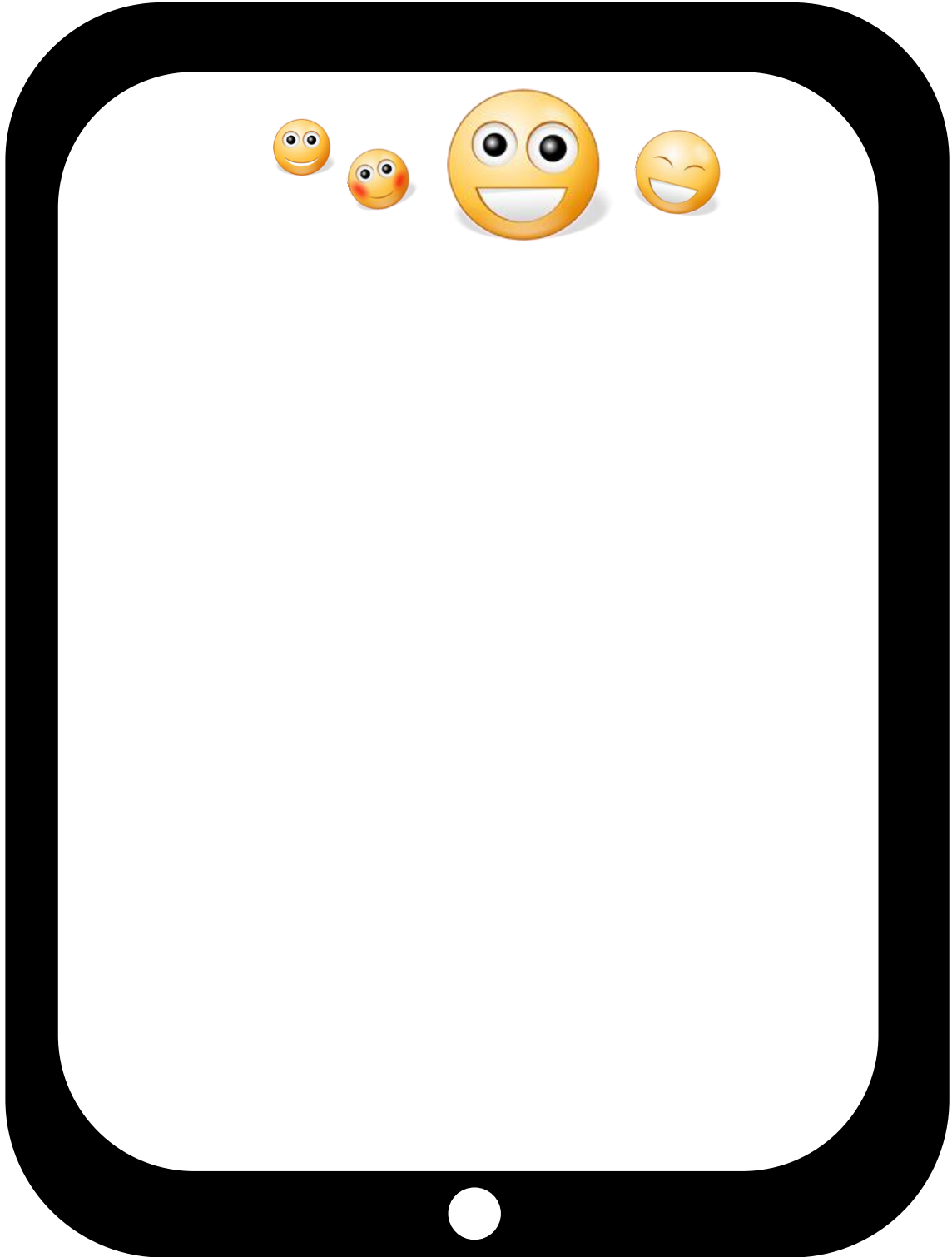

Naqitikkil atuartunullu agguallugit

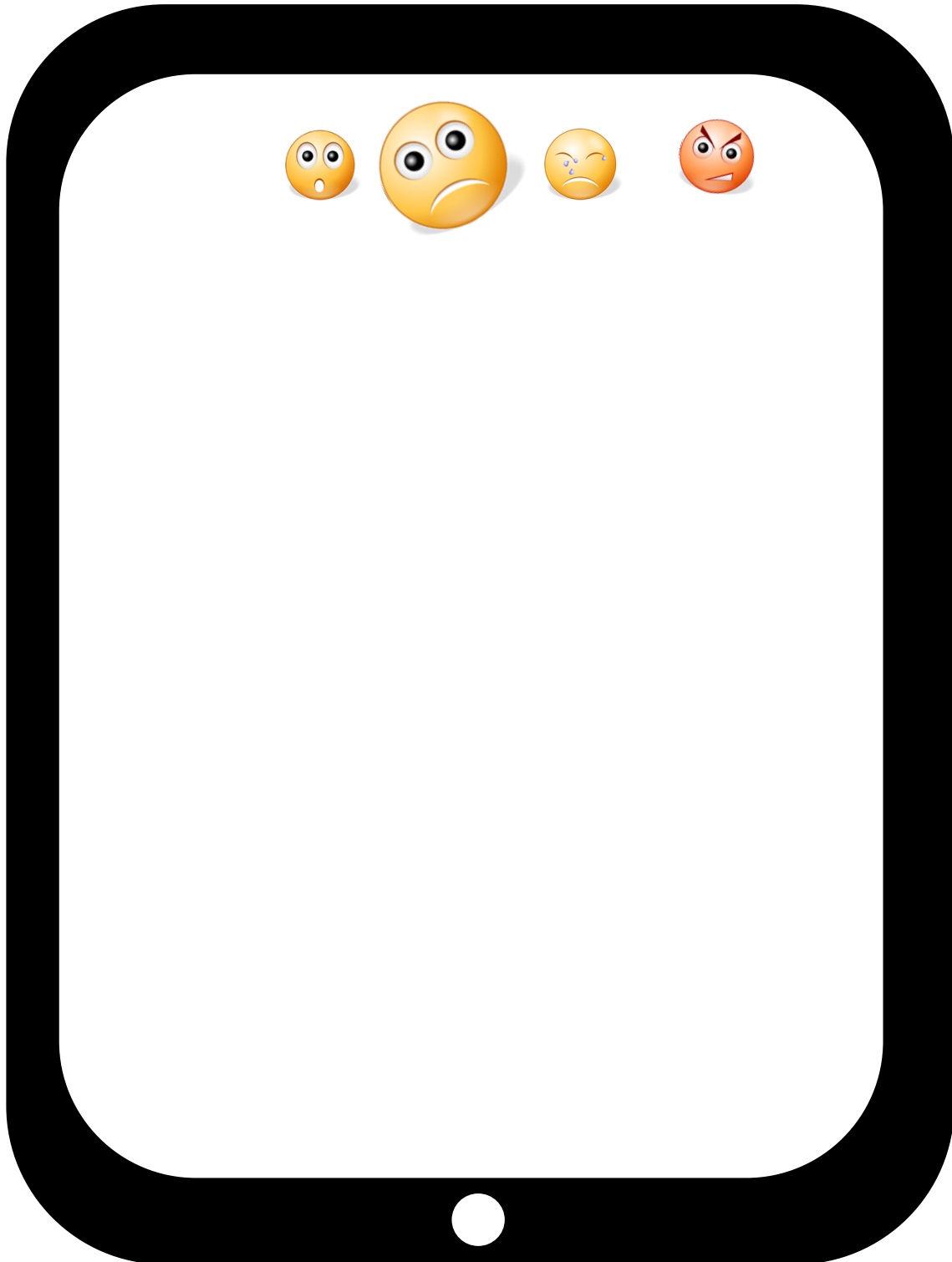
Mobilera/attaveqaatiga

Uani allappakka/titartarpakka nuannersut, tissinartut pissanganartullu internetimi, chat'eryluni spil'lerluniluunniit misigisassat:

Mobilera/attaveqaatiga 🤔

Internetimi, chat'terluni spil'lerluniluunniit nuanningitsut tissinangivittullu allappakka/titartarpakka:

Suliassaq 4

Atuaqatigiinni eqquiniaaneq

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq

Siunertaq

Atuartut eqquiniaaneq aqcutigalugu atuffarissarlutillu paasisaqarnerulertussaassapput. Atuartut tamarmik eqquinaatitsissutinik tunineqassapput (quppernerup tullia naqiteruk). Apeqqutit ataasiakkaarlugit atuartunut agguaatsinnagit nipituumik atuaqqaakkit, atuartut tamarmik malinnaasinnaanissaat ilinniartitsisup aqutsinermigut anguniassavaa.

Atuartut akissutaat pillugit oqaloqatigikkit, internetimilu ileqqulersornissamut suut pitsaasuunersut ajortuunersullu eqqartorsigit. Qanoq allanut pitsaasumik pissuseqartarpat? Spil'leqataaniangikkaanni killiliisoqarsinnaava? Arlaliulluni spil'ernermi taava qanoq ililluni allat "ilaluarisoorneqarsinnaappat"?

Eqquiniaaneq quppernerup tullianiittoq naqiteruk atuartunullu agguallugu:

Quiz

1	<p>Atuaqatit nukappiaraq ilinnut allappoq: 'iluanngipputit'. Taava qanoq iliussavit?</p> <ul style="list-style-type: none">☐ 'Uumiginerpaajuakkit', akivutit.☐ Aqagu anitsiarnermi annersassavara.☐ Inersimasumut oqaatigissavara.
2	<p>Atuaqatit nivarsiaaraq YouTube'mut filmiliorsimavoq. Pikkunaagivat. Taava qanoq pivit?</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Atuaqatinnut takutippara illaatigalugulu.☐ Filmi isiginnaarunnaaginnarpara.☐ Filmi nuannerneqarlugu oqarfigaara.
3	<p>Atuaqatit nivarsiaaraq mobilinni spi'leqatigerusuppaatit kisimiikkusupputilli. Taava qanoq iliussavit?</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Kisimiikkusullunga oqarfigissavara.☐ Peequara.☐ Peqataasinnaasoq oqarfigissavara.
4	<p>Kammagilluakkavit kamaappaatit. Qanoq iliussavit?</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Iluannginnerarlugu allaffigaara.☐ Aperaara susoqarnersoq.☐ Mobilimi kammattut peerpara.
5	<p>Ikinngutit tissinartumik qitippoq. Qanoq iliorpit?</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Apereqqaarnagu filmiliaripallappara.☐ Ikinngutigiga filmiliraara kammannullu filmi quujanartoq nassiullugu.☐ Ikinngutigiga aperiartupallappara tissinartumik filmiliarisinnaanerlugu.

Suliassaq 5

YouTube

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq

Siunertaq

YouTube nittartagaavoq nuannarineqartorujussuaq, tassaniipput ilikkagaqarfiulluarsinnaa-sut nuannersullu. Uani suliassami atuartut eqqarsaatigissavaat suut takusassiarissallugit nuannernersut, qassit takusinnaaneraat, isiginnaartunullu suut nuannersuugaluarlutik filmimi peqataasunut iluaalliornartuunersut.

Ilinniartitsisup YouTube-mi "home video fail" imaluunniit "prank" assersuuteqarfigaa. Tassaniittarput assilineranni annertut allatigulluunniit ajutoortut.

Ilinniartitsisup toqqakkani atuartunut takutippaa. Taava ammalortunngorlusi ingissaasi. Takutisereerunilu ilinniartitsisup atuartut aperissavai:

Ilinniartitsisup atuartut aperissavai:

- Video una suua?
- Kia immiussaraa?
- Soormita taanna videoliarineqarsimasoq?
- Video illarnarpa? Sunartaataana illarnartunngortikkaa?
- Videomi inuit suppat? Allaniq equivaa?
- Kikkunnut tamanut tissinarpa?
- Videot kikkunnit tamanit takuneqarsinnaanera qanoq isumaqarfigaasiuk? Arlaat ajoquserneqarsinnaava, aliasulerluniluunniit allanit illaatigineqarni pissutigalugu?
- Kikkut YouTube'mut ikkussisinnaappat? Inuit ataasiakkaat videoliaat filmillu KNR imaluunniit DR-imit suliarineqartartut allaanerussuteqarpat?
- Soormitaavaana kikkulluunniit videonik assinilluunniit internetimut ikkussuussisartut nunarsuarmit tamaviisa malinnaasinnaannngortillugit?
- Videot qanoq ittut YouTube'mi allaniluunniit isiginnaartarpigit?
- Internetimi tissinartut nuanninngitsullu killissaat sumiippa?
- Internetimi killissarititaasut nalinginnaasumik killissaniit allaaneruppat?

Suliassaq 6

Isissutissaq eqqoriaruminaatsoq

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq

Siunertaq

Internet'imi attaveqaatitigut atuisuussagaanni isissutissaq (password) pingaaruteqaqaaq. Uani suliassami atuartut ilinniassavaat isissutissat eqqoriaruminaatsuunissaat taavalu nammineq allallu isissutissaannik ataqqinninnissaq, allanullu tunnioqqusaannginnerata pingaaruteqassusia.

Atortussatut pisariaqartitat: Allaffissiat angisuut, tussit, pappilissat A4, aqerluusat allakkallu puui

Isissutissaliormermi eqqaamasassaq:

Isissutissaliormermi eqqaamassutissaq pingaartoq tassaavoq nuannarisannik ilaartorsinnaagakku, eqqaamasinnaasannik: Filmi nuannerinerpaasat, erinarsuut, uumasorluunniit nuannarinerpaasat suua?

Uani suliassami atuartut eqimattakkaassapput kisimiillutilluunniit sulillutik.

1) Eqimattani suliassat – eqimattami apeqqutit eqqartorneqassapput:

- Suut spil'it nuannaraagut, TVmi isiginnaassallugit, atuakkalluunniit atuassallugit nuannaraagut, erinarsuutillu suut nalunngilagut?
- Eqimattatut isissutissaq (password) suut sanasinnaavagut, eqqartuereernitta kingunerisaanik?
- Kisitsisiliorit, erinarsortartumut/filmimut/spil'imut app'illu atianut nittartakkamulluunniit attuumasseqartumut isissutissaq allassiuk.

2) Tamatuma kingorna kikkut tamarmik ingissapput allallugulu:

- Isissutissaq (password) app'imut/attavimmut sorlermut atorneqassanersoq?
- Erinarsuummut, TV-mi nangeqattaartumut, inummut/takussutissamut, atuakkamut, spil'imullu tunngasoq suna isissutissatut (password) atussavara?
- Kisitsimmik ilaguk (Soorlu ukiut, inuuvik) attavimmut/app'imut atianik ilallugu.
- Isissutissat (password) katiteruk allakkallu puuanut atilimmut ikillugu angerlaallugu.
- Angerlarsimaffimmi suliassaavoq isissutissaq nammineq angajoqqaalluunniit ikiortigalugit allanngortitissagamiuk. Inersimasut teknikkimut tunngasortaanik ikiuissapput meeqqalli nammineq isissutissani allassavaa "isertortumullu" ilillugu.

Suliassaq 7

Allaffigisartagaq (Brevkassen)

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq

Siunertaq

Allaffigisartakkamut allannermi atuartut sungiusassavaat inuup allap misigisaanut paasinninnissaq. Mobilip attaveqaatilluunniit atornerani akunnattoorfiit ajornakusoortitsisulluunniit ilisarisinnaangornissaat sungiusassavaat aaqqiissutissanik nassaarniarnermikkut.

Ilinniartitsisup suliassaq aqussavaa, kikkut tamarmik peqataatinneqassapput, akunnattuussutaasummi nammineq aaqqiiviginiarneri ajornakusoornartarmat. Ilinniartitsisup karsi puussiarluunniit nassaareereersimassavaa, akunnattoorfiit quppernerup tulliani naqitertitami katersuiffissaattut. Atuartut ataaseq pappilissamik karsimiit puussiamiit tigusitiguk. Ilinniartitsisup apeqqut atuaqatigiinnut tamanut nipituumik atuassavaa, atuaqatigiillu apeqqut eqqartussavaat. Atuartut oqaatigisaat ilinniartitsisup allattarfissuarmut allattussavai. Soqutigineqarnera tamaat ingerlassiuk. Atuartut akunnattoorfinnik misigisimasaminnik allariarlutik karsimut ikisisinnaanissaannik periarfississavatit, atuartut kinaassusertik ilisimatitsissutigisariaqassanngilaat.

Asasara allaffigisartagaq.

Nivarsaraavunga 8-nik ukiulik Momio nuannaraara. Maannakkulli arlaata eqqumiitsunik allaffigisalerpaanga uiniinnaallunilu assimik nassillunga. Qanoq akissavara? Qanoq iliussaanga? Angajoqqaannut oqarnissara qunuginnginnerlugu naluaara..

Hej allaffigisartagaq..

Nukappiaraavunga 7-inik ukiulik Minecraft nuannareqaara. Tassani spil'erlungalu allanik allaqateqarsinnaasarama. Ikinngutigalu atuarfimmi kamaakkattali Minecraftimi chat aqputigalugu kusanaatsunik allaffigisarpaanga.. Aliasuutigeqaara. Kusanaatsumik akigakku, ullumi suli kamaanneruvaanga. Ikinngutigiileqqissinnaanerluta, qanoq iliorluta?

Hej allaffigisartagaq!

Nukappiaraavunga 8-nik ukiulik youtube nuannarinerpaajuvara!

Ippassarli videop takusama annilaangalersippaanga. Video persuttaanneqartorujussuuvoq.. Unnuaq sinnattupiluppunga naluaralu video pillugu kina oqaloqatigissanerlugu.

Takusimasara pillugu kina oqaluussinnaavara? Angajoqqaama kamaatissavaannga?

Suliassaq 8

Internetikkut ataatsimut ilinniagaqarsinnaaneq

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq

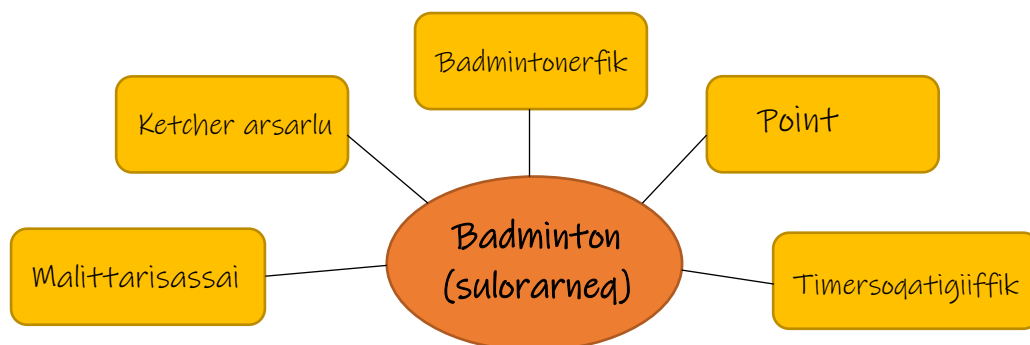
Siunertaq

Uani suliassami atuartut ataatsimoorlutik internet'imik atuisinnaanerminnik avitseqateqarsinnaanerminnillu sungiusarneqassapput. Internet aqutugalugu pitsaasumik misigisaqarsinnaanerat ataatsimoorlutillu nutaanik ilinniagaqarsinnaanerat sammineqassaaq.

Atuartut sisamanut avineqassapput. Ilinniartitsisup atuartut ikiussavai sammineqarsinnaasunik pissanganartitaminnik ujarlernissaannik, ujarliut atorlugu Google'lu aqutugalugu ujarlertillugit. Eqimattat tamarmik angisuumik kartonimik/pappilissamik tus'sinillu peqassapput. Ammalortumik titartaariarlutik iluanut pappilissap qeqqanut sammisartik allassa-vaat. Tassangaaniit titarnermik attavilertarlugit ammalortuliortassapput taassumalu ilua-nut allattuisarlutik sammisaminnut tunngatillugu ilikkakkaminnut tunngasunik. Malittarisassaq: Allat oqaasii nikassarneqassanngillat, sammisaqarnermi imminnut ileqqorissaartumik oqaluutissapput.

- Eqimattat tamarmik annerusumik ilikkagaqarfiginiakkaminnik toqqaassapput.
- Toqqakkamik suunera pappilissamut allassavaat ammalortumillu kaajallallugu titarsillutik
- Oqaaseq taanna Googlemi Wikipediamiluunniit ujarlernerminni atussavaat
- Suli atuarsinnaanngikkunik assitaa ujarsinnaavaat takuinnarluguluunniit paasisaqarfiginiarlugu
- Taava ilikkagartik allariarlugu ammalortumillu kaajallallugu titarsillutik ammalortuliamullu siullermut titarnilerlugu atatilerlugu
- Naammassigunik taava pappiliaq atuaqatiminnut takutissavaat pineqartorlu paasisaqarfigisartik oqaluttuaralugu – torraassaaq atuartup ataatsip ammalortup ataatsip iluaniittoq annerusumik paasisaqarfigisani nassuiaateqarfiginiuk

Assersuut:

Suliassaq 9

Confident Me (Imminut tatigineq)

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq

Siunertaq

Atuartut timip qanoq isiginera imminullu malugineq sungiusassavaat. Aallaqqaammut timip qanoq innissaanut nuannaartorinninnerit, aalajangersimasumillu isikkoqarnissamik takorluuisarnerit nanertuisitsisutut issinnaapput, assit allanngortiterneqartarnerat naggataatigullu atuartut eqqartussavaat qanoq isikkoqartariaqarnermik takorluuinerit akiorneqarsinnaanersut, ilinniarlugulu namminiunerup iluarusunnarnera.

Ilinniartitsisup aviisit/atuagassiat nassassavai, takoqqusaarutinik assitallit.

Oqaloqatigiinnissamut kortit atugassat naqiterneqassapput, nerriviit tamaasa peqarterlugu. Naggataatigullu eqimattani ullumikkut ilikkakkat eqqartorneqassapput, atuartullu tamarmik namminiussusermik iluarisimaarnissaannut kajumissaarneqassapput, assigiinngissuserlu tamanut iluaqutitaqartoq paasitillugu.

- 1) Eqqartorsiuk: Imminut isiginneriaaseq suunersoq timersilu qanoq misiginerlugu eqqartorsiuk? Nerrivinni tamani atuagassiat agguanneqassapput, taakkunanilu takoqqusaarutit assit marluk toqqarneqassapput – ataaseq angummik assitalik, ataaserlu arnamik assitalik. Eqimattani eqqartorneqassaaq angut qanoq ittuunissaanik takorluuisoqarnerisooq, aammalu arnap qanoq innissaanik takorluuisoqarnerisooq.
- 2) Qanoq isikkoqarnissamik takorluuinerit assigiinngittaqaat piffissallu qanoq ittuunera malillugu allanngorartarluni, nunamiillu nunamut assigiinngissuseqartarluni. Isikkorissutut takorluukkat qanoq issanersut piffissap ingerlanerani allanngorartuarterput. Eqqartorsiuk piffissami matumani qanoq isikkoqartariaqarnermut oqariartuutit ilissinnut qanoq sunnuteqarnerisooq?
- 3) Taamatut piumaffigineqarneq suminnngaaneernersoq eqqartorsiuk? Ilinniartitsisup akissutit allattaavissuarmut allattussavai.
- 4) Nerriviit tamarmik eqqartugassinneqassapput oqallisigisassaminnik, minutsini tallimani eqqartugassaannik.
- 5) Ataatsimut eqqartueqatigiinneq: Tusagassiuutit suut atorpagut? Takoqqusaarutit suut siunertaraat? Assit qanoq allanngorsarneqarsinnaasarpat? Qanoq ajornartorsiortitsilersinnaasarpat? Qanoq sunnertarpaatigut? Inuit ikittunnguit kikkut tamarmik qanoq isikkoqassanersut aalajangissappassuk tamanna ajunngilaa?
- 6) Naggataatigut eqqartorsinnaavarsi namminiussuseqarneq isikkorisallu akuerinissaa. Inuit assigiinngittuunerat iluaqutissartaqartoq – tamattalu assigiinnginnerput sooq tamanut iluaqutaanersoq? Tamatta assigiikkalarutta assigiinngimmillu isikkoqaralarutta taava qanoq pisoqassagalarpa?

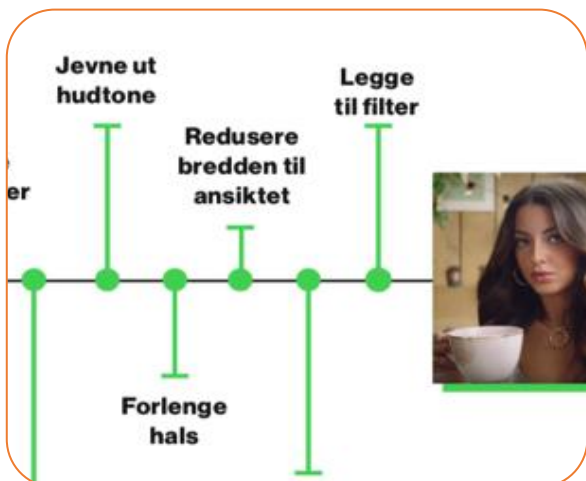
Eqqartuinnermut atugassiat:

Tusagassiuitit nalinginnaasut -
tusagassiuitit nalinginnaasut
qanoq isikkutsinnut
sunniuteqar-tarpat?

Inuit nittartakkatigut
attaveqaataat - Taakkua
isikkorput qanoq sunnertarpat?

Assit qanoq allangortiter-
neqartarpat? - assinut
allangortitikkanut immitsinnut
nallersuutissaagut?

Takoqqusaarutit assit, filmillu
allangortitikkat ajornartorsiutinik
sunik pilersitsisarpát? Qanoq
misigitilertarpaa-tigut?

Suliassaq 10

Atuaqatigiinni najoqqutagut

Fagini ukunani sammineqarsinnaapput:

- Kalaallisut
- Dansk
- Inuttut ineriartorneq

Siunertaq

Una sungiusaat aqqutigalugu ataatsimoorussamik najoqqutassiortoqarsinnaavoq. Meeqqat atuaqatigiinni najoqqutassaminnik malittarisassioraangamik namminneq suliaqaraangamik paasiuminartinnerullugillu eqquutsinnerusarpaat. Najoqqutassat malittarisassatut pisariaqartinneqartarput, inuit ataatsimoorussaqaarniaraangata, soorlu atuaqatigiinni. Najoqqutassaqaanngikkutta immitsinnut mianerineq ajorpugut, meeqqallu ataatsimoorussaqaartillutik imminnut mianerinissaminnut sungiussinissaat pingaaruteqaqaaq – aamma nittartakkatigut.

Eqimattanut apeqqutit:

Atuaqatigiit ataatsimoorlutit isummersoqatigiillik, atuartut tamarmik najoqqutassatut malittarisassaminnik siunnersuuteqartillugit. Ilinniartitsisup apeqqutit atuartunit akineqartaqat-taartissavai atuartullu akissutaasunik eqqartuisittarlugit.

Meeqqat qanoq iliortassasoraasigit?

- Atuaqatigiit internet'ernerminni iluamik allattarnissaat qanoq anguneqarsinnaava?
- Aporaannerit nikassaanerillu pinngitsoortinniaraanni taava qanoq iliortoqarsinnaava?
- Atuaqatigiit Facebookimi gruppeqarsinnaappat atuaqatigiit ilaat peqataaffigeqqusaanngisaannik?
- Meeqqanut allanut siunnersuutitsialaliagut tallimat suuppat?
- "Akiniaalluni" kusanaatsunik allattarnerit, allanik peqataaqqusisannginnerit, inuttaa akuersiteqqaartinnagu assinik videonilluunniit siammarterisarnert qanoq isumaqarfigaasigit?
- Allat kusanaatsunik taagorneri iluartuuva inerteqqutaavaluunniit?
- Assit videolluunniit aallaavigalugit inernilereerluta taaguilluta eqqartuipilullutaluunniit pisinnaavugut?

Ilinniartitsisoq peqatigalugu atuaqatigiit siunnersuusuaasa ilaat 5-8'it piukkussatut toqqarneqassapput, taakkualu atuaqatigiit internet'imik mobilimillu atuinermut tunngatillugu najoqqutassamittut malittarisassarissavaat.

Atuartut siunnersuusiaat najoqqutassiaalu pitsaasut uku assersuutaapput – atuartut taakkuninnga isumassarsiorsinnaaqaat:

Aporaanneq nikassanerlu

- Kusanaatsunik annersitsisunillu allatat akinngisaannakkit
- Akiniaanak, asuli kusanaatsumik ingerlasoqalernissaanut aallartitsiinnassaait
- Saqqummiussat nikassaasut "like"-kinngisaannakkit

Inuup nammineq inuunera assillu

- Assit siammartertinnagit inutaa apereqqaarneqartartussaavoq akuersiteqqaarlugulu
- Assit eqqarsaatigilluaqqaartakkit – atisaqarpiangitsut ikkuttarnagit
- Assit nittartakkamiittut atornerlunneqarsinnaanerit eqqarsaatigiuk
- Nittartakkatigut attaveqaatitigut kikkut kammaginiarnerlugu/akueriniarnerlugu eqqarsaatigilluaruk
- Ikinngutivit mobil normui allanut tunniunngisaannakkit

Nalinginnaasumik

- Qaqugukkut mobilip atorneqarnera ajunnginnersoq eqqarsaatigiuk (atuaqatigiinni? Bussimi?)
- Oqaatsit iluameersut atukkit (nammineq qanoq akineqarusunnertulli nipeqarlutik oqaluttarit)
- Isissutissatut kodet: Akulikitsumik allanngortittarnissaa eqqaamallugu
- Spil'it viruseqartarnerat: Suut tamaasa akuerisassanngilatit!
- Ilinnut tunngaqqissaartunik paasissutissanik tunniussitinnak eqqarsarluaqqaartarit
- Eqqaamasaruk inuit ilaat internet'ikkut allakkaangamik allaasuussartarput

Angajoqqaat

- Inuusuttut internet'imi attaveqartarnerminni angajoqqaatik ilaatikkusuttarpaat, ingasaannaguli!

Atuaqatigiit najoqqutassiatik plakatinngorlugu namminneq ilusilersorsinnaavaat – imaluunniit videoliaralugu erinarsuusiaraluguluunniit, attuumassuteqarfinnullu tamanut agguanneqarluni, soorlu ukununnga:

Formidling af regler

- Plakat atuaqatigiinnut
- Angajoqqaanut kopimik tunniussisoqassaaq, angajoqqaat qanoq pissuseqarnissaannut atuartut isummersorneri ilanngullugit tunniussisoqassaaq, assersuutigalugu atuaqatigiit aaqqissuussinerannut ilanngullugu angajoqqaanut saqqummiunneqarsinnaavoq
- Angajoqqaat sinniisaannut nassiunneqassaaq, tulliani angajoqqaat ataatsimiilerpata sammineqarniassamat
- Atuarfimmi atorfilinnut attuumassuteqartunut kopia tunniunneqassaaq: SSP, AKT, Atuarfimmi siulersuisut, atuarfiup aviisianut assigisaannullu.

Udviklet i samarbejde mellem Meeqqat Ikiortigit – Red
Barnet Grønland og PiSiu, Det Grønlandske
Kriminalpræventive Råd

Kontakt

PiSiu, Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd

Mail: grl-pisiu@politi.dk

Tlf: +299 365125

Meeqqat Ikiortigit, Red Barnet Grønland

Mail: info@redbarnet.gl

Tlf: +299 563406